

I STÁŘÍ PŘINÁŠÍ REKORDY

NA LYŽÍCH
NA OBA PÓLY

ZDENĚK CHVOJ

● — pointa

I stáří přináší rekordy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

● ■ pointa

Zdeněk Chvoj

I stáří přináší rekordy – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

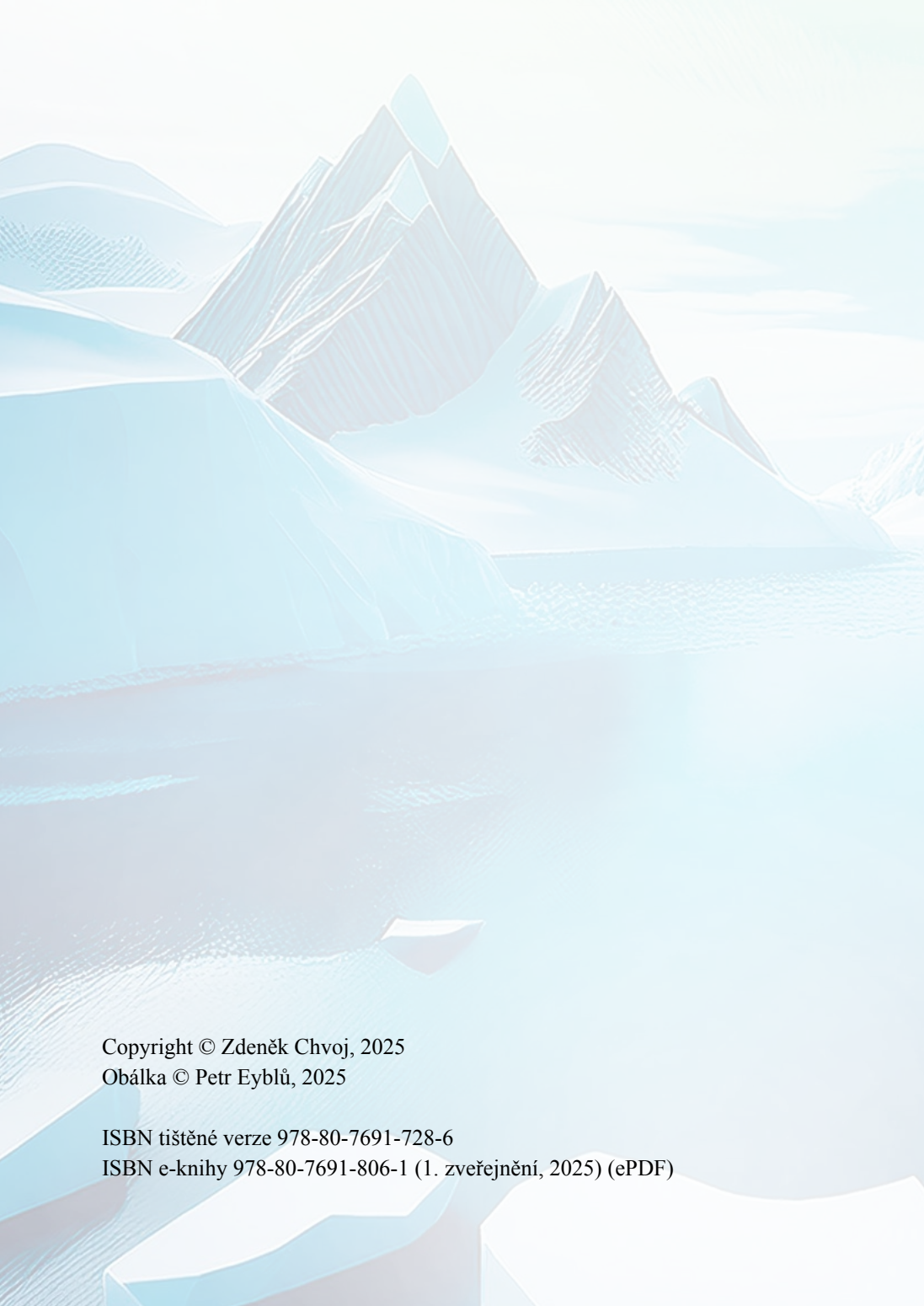
Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

ZDENĚK CHVOJ

I STÁŘÍ
PŘINÁŠÍ
REKORDY

NA LYŽÍCH
NA OBA PÓLY

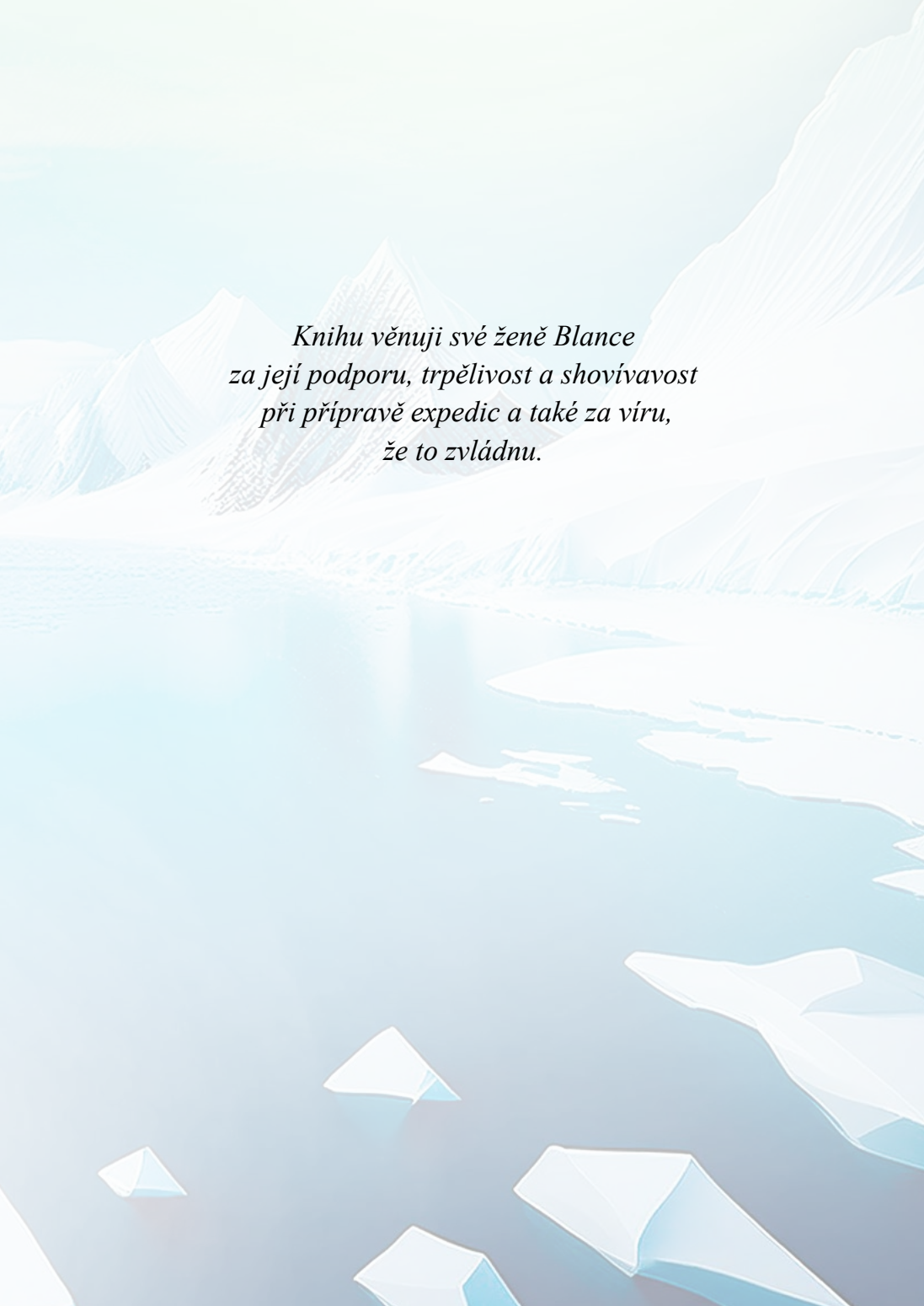

Copyright © Zdeněk Chvoj, 2025

Obálka © Petr Eyblů, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-7691-728-6

ISBN e-knihy 978-80-7691-806-1 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

*Knihu věnuji své ženě Blance
za její podporu, trpělivost a shovívavost
při přípravě expedic a také za víru,
že to zvládnu.*

PROLOG

Je skoro půlnoc. Kdesi uprostřed Severního ledového oceánu se na ledovou kru snáší vrtulník z polární stanice Barneo s naším týmem na palubě. Pilot ani nevypíná motory, rychle vystupujeme a vyhazujeme saně a lyže. Za chvíli se vrtulník opět zvedá a mizí v oblaku rozvířeného sněhu. Jsme na 89° s. š., teplota -37°C , vítr a kolem jen nekonečná pustá pláň ledu a polámaných ker.

Tak začínal můj vysněný pochod k severnímu pólu v sobotu 14. dubna 2018. Samotná cesta začala ovšem mnohem dříve. Možná už v dětství se někde v mém nitru rodila touha se alespoň seznámit s podmínkami, které museli překonávat první objevitelé nových světů, dobyvatelé severního i jižního pólu nebo horolezci v Himálaji.

Jako malý kluk jsem býval často nemocen, a abych se doma nenudil, kupovala mi maminka dobrodružné knihy. Mezi nimi byly i knihy věnované objevitelským cestám. Tyto vzrušující příběhy jsem čítával nejraději. Ale tehdy, v padesátých letech minulého století, bylo odvážné si jen představit, že bych se na pustá místa Arktidy, Antarktidy nebo na Himálaj podíval.

Když jsem trochu povyrostl, byla mojí největší zálibou matematika a fyzika. Toužil jsem poznat, jak fungují děje v přírodě a jaké jsou její základní zákony. To mne později přivedlo ke studiu teoretické fyziky na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy, které jsem úspěšně dokončil, a celou svoji profesní dráhu jsem věnoval bádání ve fyzice jako vědecký pracovník Fyzikálního ústavu Akademie věd. Za svoje práce v teoretické fyzice jsem získal několik ocenění a titulů.

Rád jsem také plaval. Na univerzitě jsem byl členem plaveckého oddílu Slavie MFF. Trénovali jsme kromě neděle každý den. V závodním plavání jsem pokračoval i během prezenční vojenské služby v oddíle Dukly Tábor. Plavecké tréninky mě udržovaly v dobré fyzické kondici.

S krásami zasněžených hor jsem se seznámil také na univerzitě a hned mne podmanivá atmosféra zimy v horské krajině uchvátila. Na lyžařském kurzu jsem poprvé nazul běžky a úplně jsem jim propadl. Na sjezdování jsem nebyl moc šikovný a také jsem se mu příliš nevěnoval, ale běžky, to bylo něco jiného. Volný pohyb v přírodě, túry od boudy k boudě na hřebenech hor, to jsem si oblíbil a s kamarády z plaveckého oddílu jsme v zimě na horách často pobývali někdy týden, někdy jen o víkendu. Moc jsem se na výlety neoblékal a trochu se otužoval a získával tak fyzickou i psychickou odolnost.

V relativně volnějším období šedesátých let a pak zvláště po ukončení vojenské služby jsem své záliby obohatil o poznávání nových zemí, rozdílných kultur, krás světové architektury, umění a také úžasných kouzel přírody. Na cestách mne často doprovázela má žena Blanka.

Na svatební cestu jsme se spolu vydali autem do Norska, kde jsme 4. srpna 1979 v 0:15 překročili severní polární kruh. To pro nás byl silný zážitek. Poprvé jsme vstoupili do polární oblasti.

Po roce 1990 se možnosti cestování radikálně změnily. V Antarktidě jsme strávili celý měsíc a později jsme pravidelně jezdili lyžovat do Laponska za polární kruh. Vrcholem pak byly expedice na severní a jižní pól, které byly oceněny zápisem do Guinnessovy knihy světových rekordů.

O tom, jak k tomu došlo a co vše bylo třeba překonat, se vypráví v této knize.

I. PRVNÍ DOTEKY ANTARKTIDY

8. 12. 1999 - 12. 1. 2000

Na začátku tohoto příběhu je třeba se zmínit o jedné zvláštní osobnosti, bez které bych tuto knihu nepsal. Jde o Jaroslava Pavlíčka, dobrodruha, který rád cestoval do hor a odlehlých krajů a nakonec se rozhodl, že vybuduje základnu, kde by se trénovaly a testovaly možnosti přežití v drsné přírodě. K této aktivitě si vybral právě Antarktidu, zemi odlehlou od civilizace s dostatečně nepříznivým podnebím, a na ostrově Nelson v Jižních Shetlandách zřídil prostou stanici ECO-Nelson. Mne a Blanku velmi lákalo na ní pobývat.

Ke šťastným okamžikům našeho turistického snažení patřilo seznámení s Jaroslavem. Navštívili jsme jeho přednášku o stanici v Antarktidě, popovídali si o tom, kde a jak jsme už byli, a možná si i padli do oka. To ještě ale vůbec neznamenalo, že se v Antarktidě nakonec ocitneme. Bylo třeba projít jeho vstupním testem fyzické a psychické odolnosti.

Dohodli jsme se, že test proběhne na začátku října 1999, a ve správný čas odjeli do Písku, kde nás očekával ještě se dvěma nadšenci těšícími se na pobyt v drsné přírodě.

Druhý den jsme v pěti nasedli do starší Škody 120 a vyjeli směrem Dachstein. Do Obertraupu, k lanovce v Dachsteinhofu, jsme dorazili odpoledne. Trochu přšelo a po spravedlivém rozdělení jídla, stanu, vaření apod. do batohů jsme začali stoupat směrem k chatě Simonyhütte přímo po sjezdovce. Pravidelný rytmus osmi kroků, zastavení a osmi hlubokých nádechů nám umožnil efektivně postupovat dál. K večeru už jsme byli dost

Mapa ostrova Nelson, kde ležela naše základna.

unavení, padal mokrý sníh a ocitli jsme se bez vody v krasové oblasti, kde také žádné zdroje vody nejsou.

Jarda s Blankou postavili stan na jednom víceméně (tedy spíše méně) placatém kameni a já jsem šel nabírat vodu z kaluží do igelitu a plastových lahví. To byla zdoluhavá práce, která se musela často přerušit ohříváním zkřehlých prstů. S obstaráním vody na večeri mi přišla pomoci Blanka. Ve stanu jsme si pak uvařili polévku, ohřáli konzervu a nakonec udělali kakao a čaj, vše v jednom hrnci, bez zbytečného vyplachování. Vodou jsme pochopitelně šetřili.

Ne úplně suší jsme zalehli do spacáků. Jarda a Blanka spali na kraji, já uprostřed, na vrcholu kamene, odkud jsem pořád sjížděl. Ale bylo tam teplo a nesněžilo. Dva mladší kolegové spali venku pod igelitem.

Noc jsme přečkali a trochu jsme si i odpočinuli. Druhý den bylo mlhavo, ale už nesněžilo. Vydali jsme se kolem Simonyhütte na ledovec. Plán byl „vyhořelá chata“, to znamená žádné občerstvení, žádné ohřátí, chata jako by nebyla. V jedné ruce jsme nesli deštník, kdybychom na sněhovém poli upadli a sjížděli do údolí, pak by deštník posloužil jako cepín. Došli jsme až k jakési stěně, tu jsme navázaní na lano slezli a pokračovali k ledovci. Já šel navázán první. V kapse jsem nesl jednoduchý provazový žebřík spojený lanem s Blankou, která mne jistila.

Musím říct, že rozptýlené světlo v mlze nad ledovcem dovede člověka naprosto zmást. Neměl jsem ani ponětí, zda jdu nahoru, nebo dolů. Chvíli jsme se takto na ledovci procházeli a pak jsme se vrátili. Nedovedu si úplně představit, co by se stalo, kdybych přece jen do nějaké ledovcové průrvy spadl. Je otázkou, jestli by mě Blanka udržela, a pochybuji, že bych po tom žebříčku, co jsem si nesl v kapse, vylezl ven.

Dolů do údolí jsme se vrátili v pořádku, ale naprosto dehydrotovaní. Cestou jsme celý den nesměli pít. Žízeň byla tak velká, že jsme si olizovali mokré bundy. Ještě večer jsme odsud odjeli a přesпали v lese.

Ráno jsme dorazili k moři, k zálivu u Terstu. Tady nás čekalo běhání vodou a lovení ryb. Také jsme museli požírat živé garnáty a kraby. Nebylo to tak zlé, kdyby šlo o život, dalo by se takto přežít. Naštěstí jsme neulovili žádnou rybu, a tak nám radost z její konzumace za živa byla odepřena. Na rozdíl od Dachsteinu zde ale bylo teplo.

Třetí den jsme se opět vrátili do zimy. Přespali jsme u horské říčky v Alpách a ráno, kdy mrzlo, jsme se bez snídaně vydali říčku brodit. Vzhledem k prudkému proudu jsme ji překonávali na laně. Bylo to dost obtížné a zvládl to jen jeden z nás. Já se o to pokoušel dvakrát, ale vždy jsem se musel promrzlý a vyčerpaný vrátit. Nicméně tím trápení skončilo, pak už byla jen vydatná snídaně a přesun do Písku. Zřejmě jsme se osvědčili, a tak nás Jarda vzal s sebou do Punta Arenas a pak i na ostrov Nelson.

***

Antarktida je světadíl o rozloze bezmála 14 milionů km². Průměrné letní teploty se pohybují mezi -10 a -40 °C, vanou zde silné větry a v zimě dosahují mrazy až -80 °C. To jsou podmínky, které zachycují knihy o dobývání jižního pólu. Vzrušující pro mne byl dramatický závod Roalda Amundsena a Roberta F. Scotta o prvenství při dosažení jižního pólu, v němž byl úspěšný Amundsen. Ten 14. prosince 1911 dosáhl jižního pólu jako první. Pro Scotta a jeho mužstvo však toto dobrodružství skončilo tragicky.

I když jsou podmínky v centrální Antarktidě opravdu drsné, hostí ve svých okrajových oblastech mnohé druhy ptactva, ryb a zvěře. Mezi nejznámější patří tuleni a tučňáci, velryby, kormoráni či chaluhy. A právě do těchto mírnějších míst jsme před Vánoce roku 1999 zavítali i my.

***

Cesta do Antarktidy se přece jenom vymykala obvyklému turistickému standardu. Mohli jsme si s sebou vzít jen 12 kg osobních věcí, mezi nimi ale musely být holínky. Ostatní věci do výše leteckou společností povoleného dvacetikilogramového limitu byly různé nástroje a materiál na výbavu stanice, která se s naší pomocí měla po zimě uvést do provozu. Ty nám Jarda předal až na letišti. Já jsem například dostal vojenská bubínková kamínka s rourami, která jsem nakonec nosil po letištích jako příruční zavazadlo.

Poněvadž jsme letenky sháněli na poslední chvíli, museli jsme několikrát přestupovat. Letěli jsme do Milána, pak do Říma, Buenos Aires a nakonec do Rio Gallegos. Na italských letištích jsme asi působili dost divně. Nebyla zrovna zima, ale abychom ušetřili kila v zavazadlech, navlékli jsme na sebe teplé bundy. K tomu pohorky a v ruce roury ke kamínkům. Tenkrát ještě nebyly tak přísné bezpečnostní kontroly.

Další účastník expedice Marek Orko Vácha měl jako příruční zavazadlo vrtačku, nějaké ráhno a plachtu. Bylo zajímavé nás sledovat. Vezli jsme věci jako normální chalupáři, když si zařizují letní sídlo, jenže jsme s tím letěli až do Jižní Ameriky.

Samotný let probíhal v pořádku. Ráno 8. prosince jsme odletěli do Milána a pokračovali dále na jih Argentiny. V Rio Gallegos jsme věci vyložili a najali si auto na cestu do Punta Arenas.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy I stáří přináší rekordy.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.